

Februar 2010

LÆS BLA. DISSE HISTORIER I NYHEDSBREVET

I dette nummer af nyhedsbrevet zoomer vi ind på Saudi-Arabien – Golfens regionale stormagt. Ph.d Studerende Marie Juul Petersen er sammen med sin bror Jens rejst til Saudi Arabien for at finde ud af, hvad de saudiske kvinder selv synes om det hele. Læs deres medrivende reportage og få et overblik over den position, Saudi Arabien har i den arabiske region.

Læs også om en stor regional konference om børnerettigheder, om C:NTACT i Jordan, der har fået vokseværk og om headbanging mod repressive regimer.

God læselyst!

Næste nyhedsbrev udkommer den 26. marts. Deadline for inputs den 19. marts.

INDHOLD:

Fokus på Saudi-Arabien

Aktuelle møder

- Fra Haifa til Nørrebro
- Seminar i Amman på Music Freedom Day
- Debatmøde om CEDAW

Medier

- Våben lukker avis i Yemen
- Dokumentar-kursus for egyptiske filmstuderende
- Filmportræt af unge i Badawi Flygtningelejren
- Den danske forbindelse til Fatah al-islam

Kultur

- Fra tandløse tegninger til inspirerende illustrationer
- Ny hjemmeside for Mellemøst-Kulturprogrammet
- Headbanging mod repressive regimer

Ungdom

- C:NTACT i Jordan får vokseværk
- DUF får ny bevilling til ungdomsprogram

Kvinder

- Lancering af "Who is she in Lebanon"
- International kvindedag I 100 år

Menneskerettigheder

- Stor regional konference om børnerettigheder

Ny fra MENA-Netværket

Nyt om stillinger

Kalender

Debat og inspiration

- På jagt efter Saudi-Arabiens kvindelige Nelson Mandela
- Analyse af Saudi-Arabiens position i Golfen
- Hør os, se os!

Fokus på Saudi-Arabien

I reviewet af Det Arabiske Initiativ lægges der op til, at "Udenrigsministeriet sammen med relevante DAI partnere søger at udforske, hvilke muligheder der ligger for en inklusion af partnere i Golf-landene." Baggrunden er, at Golfen spiller en markant rolle – ikke mindst som opinionsdanner - i Mellemøsten.

I dette nyhedsbrev zoomer vi ind på Saudi-Arabien: Hvilken rolle spiller det olierige land i den arabiske region – og hvordan oplever landets kvinder hverdagen.

Læs to dugfriske artikler, skrevet specielt til nyhedsbrevets læsere:

På jagt efter Saudi Arabiens kvindelige Nelson Mandela

"Saudi Arabien! Det er jo der, hvor kvinder ikke må stemme eller køre bil, hvor man bliver pisket for utroskab, og hvor det religiøse politi går rundt med stave og hvæser 'kvinde, dæk dig til' til de, der ikke bærer den lovpligtige abaya. Saudi Arabien er kønnes apartheid. "Hvad skal I dog der?" har været den gængse reaktion, når vi har fortalt, at vi skulle afsted. Og lige nu ved jeg det heller ikke rigtig selv. Men det er vist noget med at finde ud af, hvad de saudiske kvinder selv synes om det hele."

Marie og Jens Juul Petersen er rejst til Saudi Arabien og har mødt en række af landets progressive unge kvinder. Hvad tænker de og findes Saudi-Arabiens kvindelige Nelson Mandela?

Analyse af Saudi Arabiens position i den arabiske region

Saudi-Arabien spiller med sine store oliereserver første violin i Golfen, men landet er samtidig præget af en rivalisering med Iran. Det saudiske monopol på at være Islams beskytter bliver konstant udfordret af Irans shiitiske mullaher, og i modsætning til Saudi-Arabien styrer de iranske mullaher en stat med en kompromisløs – og ganske populær - udenrigspolitisk kurs, der ligger i forlængelse af den islamistiske retoriks kritik af Vesten.

Søren Hove, Phd. i Mellemøststudier med speciale i Saudi- Arabien har skrevet en analyse af landets position i Golfen, specielt til nyhedsbrevets læsere.

Begge artikler kan læses i debatsektionen i dette nyhedsbrev

Mød Saudi-Arabiens første kvindelige filminstruktør

Sæt et stort kyds i kalenderen **onsdag den 9. marts**, hvor du kan møde Saudi-Arabiens første kvindelige filminstruktør *Haifaa al- Mansour*. Hun vil fortælle om kvindekamp i Saudi Arabien og vise sin berømte dokumentarfilm "Women without Shadows", der går tæt på Saudi-Arabiens kvinder.

Arrangementet finder sted i Cinemateket kl. 15-17 og er organiseret af KVINFO og Nyhedsbrevet om det Arabiske Initiativ.

Flere informationer følger snarest!

Aktuelle møder og events

Fra Haifa til Nørrebro

Kom til film, myntete og baklava i Grand Teatret den **3. marts kl. 21.30**, hvor der er premiere på dokumentarfilmen "Fra Haifa til Nørrebro".

Jørgen Bæk Simonsen interviewer instruktøren, Omar Shargawi, som optakt til filmen.

"Fra Haifa til Nørrebro" er en vital og personlig doku-debut af Omar Shargawi, instruktøren af den populære film, "Gå med fred Jamil". I sin nye film har Shargawi vendt sit stadig lige opmærksomme kamera fra Københavns kriminelle underverden mod den politiske og personlige historie i skikkelse af sin egen far. Shargawi senior, der også spillede med i sønnens første film, flygtede som barn fra Palæstina og endte efter mange års rejser i Danmark, hvor han stiftede familie. Nu længes han efter at gense Haifa. Omar Shargawi er opsat på at følge sin fars rejse, også for at forstå, hvor han selv kommer fra. Shargawi senior er en livsklog mand af et godt hjerte, men han er også gammel, gnaven og stædig, og der kan synes langt fra Nørrebro til Haifa. Det ligner noget nær en umulig opgave...

Vi håber at se dig!

Filmen kan fra 3. marts ses i 32 biografer landet rundt. Se alle deltagende biografer, spilletidspunkter samt trailer på www.doxbio.dk

Seminar i Amman på Music Freedom Day

Den 3. marts er det *Music Freedom Day*, og dette markeres i Amman med et seminar om alternativ musik og musikkensur i Jordan. Seminaret finder sted på Al Balad Teatret i Amman, og er organiseret af Freemuse i samarbejde med den danske ambassade i Amman, Al Balad Radio m.fl.

Her følger et udpluk af programmet:

- Baggrund om den alternative musik i Jordan og dens udfordringer
- Myndighedernes holdning til den alternative musikscene i Jordan
- Internettets rolle i udbredelsen af alternativ musik
- Censur – og selvrensensur af musik i Jordan

Paneldeltagere:

- *Yaqoub Abu Ghosh* (alternativ musiker, stifter af Sign of Thyme Band)
- *Sawsan Habeeb* (Stifter af OrangeRed: Eventbureau dedikeret til distribution af alternativ musik)
- Repræsentant for *Jeeran.com* (Et uafhængigt internetsite, der bl.a. har skabt en portal for alternative jordanske og arabiske musikere)
- *Fayrouz Tamimi* (Direktør for Arab Culture Fond)

For flere informationer om programmet, kontakt Ahmad Zatari på ahmadzatari@hotmail.com

Debatmøde om CEDAW

MENA-Netværket, Euro-Mediterranean Human Rights Network, Kønsnet og KVINFO inviterer til debatmøde om anvendelsen af FN's Kvindekonvention CEDAW i Danmark og Mellemøsten. Mødet finder sted tirsdag den 2. marts kl 14-17.

FNs Kvindekonvention CEDAW (The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women) fra 1979 spiller en rolle for ligestilling både i Mellemøsten og Danmark.

I Mellemøsten har mange lande ratificeret CEDAW, men med flere forbehold og undtagelser og kvindeorganisationerne kæmper for at få deres regeringer til at fjerne forbeholdene. Kom og hør hvordan CEDAW bruges som en løftestang i argumentationen for kvinders rettigheder.

Senest sommeren 2009 var Danmarks regering til eksamen hos CEDAW komiteen – og blev udsat for en del kritik for den mangelfulde ligestillingsindsats. Kom og hør om Kvinderådets rolle i udarbejdelsen af skyggerapporter til CEDAW komiteen og om hvilken indflydelse CEDAW rapporten har på dansk ligestillingspolitik.

Paneldeltagerne er:

- *Lina AlQurah*, kønskoordinator i Euro-Mediterranean Human Rights Network og tidligere direktør for Sisterhood Is Global Institute/Jordan, som i mange år har arbejdet med køns- og kvinderettighedsspørgsmål i MENA regionen.
- *Helle Poulsen*, ph.d., cand.comm., fuldmægtig, Forsknings- og Innovationsstyrelsen, medlem af Kvinderådets bestyrelse, formand for bestyrelsen for Foreningen for kønsforskning i Danmark. Deltog i den seneste CEDAW eksamination i New York.

Efter de to oplæg vil der være tid til spørgsmål og diskussion.

Tilmelding til Souad Bourid på sb@ms.dk

Våben lukker avis i Yemen

Foto: IMS

I årevis er forholdet imellem Yemens regering og en af Yemen's ældste, uafhængige aviser Al Ayyam i Aden i det sydlige Yemen blevet gradvist værre. Al Ayyam har løbende forsøgt at afdække sager om korrupsion og magtmisbrug, men i januar 2010 angreb sikkerhedsstyrker avisens kontor og hundredevis af demonstranter, der markerede deres støtte til avisen.

Læs mere her: <http://www.i-m-s.dk/article/firearms-used-close-down-newspaper-yemen>

Egyptiske filmstuderende på dokumentar-kursus

Ni ægyptiske filmstuderende i Alexandria skal i seks intensive dage fordybe sig i dokumentarfilmgenren guidet af den danske filminstruktør Flemming Lyngse og billedkunstneren Mia Fryland. Filmworkshoppen, der finder sted i løbet af februar, er et led i International Media Supports Twinning program, der fremmer udvekslingen af erfaringer og ideer mellem film og mediefolk fra Danmark og den arabiske verden.

Læs mere her: <http://www.i-m-s.dk/article/workshop-documentary-film-students-alexandria>

Et filmportræt af unge i Badawi Flygtningelejren, Libanon

Da 27-årige Sun Hee Engelstoft fra den Danske Filmskole fløj til Libanon i september 2009 med støtte fra International Media Support, var hendes mål at lave en film om livet i Beiruts gader. I stedet fik hun muligheden for at besøge Badawi Flygtningelejren i Tripoli, hvor hun møder tre palistinensiske drenge som bliver hovedpersonerne i hendes dokumentarfilm.

Læs om Sun Hee's oplevelser og se en trailer om hendes film her: <http://www.i-m-s.dk/article/portrait-young-lives-badawi-refugee-camp-lebanon>

Den danske forbindelse til Fatah al-Islam

Foto: Rasmus Steen /IMS

Hvilken rolle spiller Vesten som arnested for militante fundamentalister og hvordan hænger dette sammen med volden i Libanon? Den libanesiske journalist Fatima Rida satte sig for at finde ud af dette.

Fatima Rida mødte tre mænd i et fængsel i Libanon, der stod anklaget for at tilhøre Fatah Al-Islam gruppen der kæmpede mod den libanesiske hær i flygtningelejren Nahr al-Bared i 2007. De efterfølgende spor ledte hende til København.

Fatima Rida og Mads Ellesøe fra Danmark blev ført sammen af IMS og undersøgte i fællesskab en række historier i Libanon og Danmark. Læs artikelserien af journalist Fatima Rida her: <http://www.i-m-s.dk/?q=article/fatima-part-1> <http://www.i-m-s.dk/article/fatima-part-2>

KULTUR:

Fra tandløse tegninger til inspirerende illustrationer

20 illustratører fra Egypten, Jordan, Palæstina, Syrien og Libanon mødtes til workshoppen "All in 1 Box" i Beirut en uge i januar 2010.

Det blev til et kreativt møde mellem professionelle illustratører, som alle lever af at lave bladtegning, tegneserier, animation og illustrationer til voksen- og børnebøger.

Ideen var at udvikle fælles referencer, ved at deltagerne arbejdede sammen på tværs af genrer, kulturelle referencer og teknikker.

Det var tilladt at krydse egne værker med andres. Der blev også "samlet" mellem vidt forskellige kunstneriske udtryk, hvor deltagerne aktivt kommenterede eller bearbejdede kollegernes værker.

Ud af denne fælles udforskning af egne og kollegers teknikker og udtryk, kom helt nye - og overraskende skitser og ideer, primært til hvordan kunstnere kan arbejde sammen på tværs af geografiske og kulturelle afstande. Der blev også tid til at diskutere illustratørers generelle vilkår i regionen, og til at drøfte mulighederne for at udvikle nye bogformater og publiceringsstrategier.

Workshoppen viste, at der er stort behov for, at en ny generation af illustratører får mulighed for at få et styrket netværk i regionen. Det kunstneriske talent er stort, men vilkårene for at få publiceret illustrationer specielt i børnebøger er svære. De etablerede forlag er meget konservative og vil helst have "pæne" tandløse illustrationer. Så illustratørernes åbenlyse talenter kommer slet ikke til deres ret. Workshoppen sendte derfor et vigtigt signal om, at illustrationer til børnebøger ikke behøver at være kedelige og tandløse.

Efter en uges intenst arbejde, blev de mange skitser og fælles værker udstillet i Running Horse Gallery. Resten af 2010 vil All in 1 Box turnere på rundt på biblioteker i hele Libanon.

Workshoppen blev tilrettelagt af den libanesiske illustratør og animator *Lena Merhej* og den danske illustratør *Helle Vibeke Jensen*.

De to kunstnere arbejder lige nu på at tilrettelægge en opfølgning på workshoppen, der efter planen skal finde sted i Damaskus. Der er desuden planer om at vise udstillingen i Danmark på et senere tidspunkt. Projektet er støttet af Center for Kultur og Udvikling.

Ny hjemmeside for Mellemøst-kulturprogrammet

Center for Kultur og Udvikling lancerer i dag en ny hjemmeside for Mellemøst Kulturprogrammet. Klik ind på www.dccd.dk, hvor du kan finde information om alle de projekter, CKU har støttet indtil nu – og få overblik over de projekter og events, der er i støbeskeen. Læs bla. om ny-cirkus i Syrien, kvindelige bloggere, illustratører, moderne dans, ungdomsteater for flygtninge i Jordan og DJ workshops i Libanon.

UNGDOM

C:NTACT i Jordan får vokseværk

Foto: Laura Toft Nielsen

”Se os – hør os”.

30 unge palæstinensere fra flygtningelejren Zarqa uden for Jordans hovedstad Amman, har gennem de seneste måneder prøvet kræfter med de skrå brædder. Gennem rap, breakdance og storytelling har de fået en stemme – og lavet deres personlige historier og drømme om til et brag af en forestilling.

Laura Toft Nielsen fra MS i Jordan var med til turnéens sidste forestilling - læs hendes reportage om hujende tilskuere og stolte unge skuespillere i debatsektionen i dette nyhedsbrev.

C:NTACT projektet i Jordan er støttet af Mellemløst Samvirke og Center for Kultur og Udvikling, og bliver nu udvidet til også at omfatte irakiske flygtninge. Tusindvis af irakiske flygtninge lever i Jordan under sårbare forhold. Irakerne bliver officielt betegnet som 'gæster', der er velkomne til at opholde sig i Jordan, men reelt set er det svært for irakerne at skabe sig en tilværelse i Jordan. Mange irakiske flygtninge lever på kanten af samfundet – koncentreret i fattige områder i Jordan. I flygtningelejren Zarqa lever omkring 30.000 irakiske flygtninge, og halvdelen af disse er mellem 15 og 25 år. Det er denne gruppe, C:NTACT projektet retter sig mod.

Projektet har netop fået støtte fra Nærområde Initiativet på 0,5 mio. kr. Det baner vejen for, at omkring 100 irakiske børn og unge i de kommende måneder kan deltage i workshops, som skal munde ud i endnu en forestilling.

For flere informationer, kontakt Mettine Due, MS på mdu@ms.dk eller Morten Gøbel Poulsen, CKU, på mgp@dccd.dk

DUF får ny bevilling til ungdomsprogram i MENA-regionen

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) har netop fået en ny bevilling på 12,9 mio. kr. til at fortsætte ungdomsprogrammet i MENA regionen i 2010-11.

DUF har siden 2005 arbejdet aktivt i Mellemøsten og Nordafrika med etableringen af samarbejder mellem danske ungdomsorganisationer og ungdomsorganisationer i MENA-regionen. Formålet med DUFs ungdomsprogram er at styrke unge og ungdomsorganisationer i Danmark og MENA-regionen til at tage aktiv del i lokalsamfundet samt at fremme dialog og interkulturel forståelse mellem unge. DUF vil fortsat prioritere at støtte partnerskaber mellem danske ungdomsorganisationer og ungdomsorganisationer i MENA-regionen gennem MENA-DK puljen og vil herunder søge at styrke kapacitets- og organisationsudvikling af organisationerne. Herudover vil der blive sat fokus på fortalervirksomhed, for at styrke unges muligheder for at agere talsmænd for børns og unges rettigheder.

For flere informationer, kontakt Birgitte Søgaard Andersen på bsa@duf.dk

Headbanging mod repressive regimer

Heavy metal er et globalt fænomen, der har fået tusindvis af fans – og lige så mange fjender. I flere lande i Mellemøsten er heavymusikere og deres fans blevet arresteret og anklaget for satanisme, og både i både i Iran og Egypten er det forbudt at spille heavy metal på TV og i radioen.

Men som en marokkansk heavy musiker forklarer: "Vi spiller heavy metal fordi vores liv er heavy metal!"

Freemuse har netop udgivet en ny rapport, der fortæller om de kunstnere, der står bag heavy musikken – ofte unge engagerede mennesker, der har en drøm om at ændre de kontrollerende samfund, de lever i.

Rapporten kan downloades på www.freemuse.org.

KVINDER

Lancering af "*Who is She in Lebanon*"

Tirsdag den 2. marts lanceres ekspertdatabasen *Who is She in Lebanon* af Institute for Women's Studies in the Arab World (IWSAW) ved Lebanese American University i Beirut.

Who is She in Lebanon er en online database på engelsk og arabisk, der indeholder en bred vifte af kvindelige eksperter indenfor områder som opinionsdannelse, ledelse, management, politik, kunst og forskning. Ved at synliggøre eksperterne i offentligheden gør *Who is She* databasen det nemmere for journalister, arbejdsgivere, konferencearrangører og andre at finde frem til kvindelig ekspertise i Libanon. Ekspertene præsenteres med udførlig biografisk information og kan samtidigt fungere som inspirerende rollemodeller for unge kvinder, der er på vej ind i en professionel karriere.

Who is She in Lebanon er det første resultat af et samarbejdsprojekt mellem KVINFO og en række arabiske partnere, der spænder fra små informations- og dokumentationscentre til statslige kvindekommissioner og kønsforskningscentre. *Who is She in Lebanon* er udviklet på baggrund af KVINFOs danske ekspertdatabase, der har vist sig som en vigtig platform for synliggørelse af kvinders kompetencer. Nye udgaver af *Who is She* databasen er på vej i Jordan og Egypten, og projektet er åbent for nye partnere i MENA regionen, hvor det kan forankres i en stabil organisation med høj troværdighed og integritet samt et bredt nationalt netværk.

Besøg databasen på <http://whoisshe.lau.edu.lb/> og for yderligere informationer, kontakt Katarina Blomqvist på katarina.blomqvist@kvinfo.dk.

International kvindedag 100 år

foto: KVINFO

Mandag den 8. marts 2010 fejrer Den Sorte Diamant den internationale kvindedags 100-års jubilæum i samarbejde med KVINFO og Goethe Institutet. Jubilæet vil blive markeret med en stor international konference med en række af verdens vigtigste kvindelige tænkere, kunstnere, politikere og debattører.

Blandt deltagerne optræder den palæstinensiske politiker og menneskeretsforkæmper Hanan Ashrawi, den algierske forfatter og filminstruktør Assia Djebar, den egyptiske læge og kvindeaktivist Nawal El-Saadawi og den saudiske filminstruktør Haifaa Al-Mansour. Kvinders aktuelle vilkår vil blive diskuteret i et globalt perspektiv, hvilket giver anledning til både at fejre kvinders sejre og rettigheder, men også til at se kritisk fremad.

Konferencen vil foregå på engelsk i Det Kongelige Bibliotek kl.10-15.30.

Se hele programmet for konferencen og køb billetter på <http://kvinfo.dk/side/1180/>.

MENNESKERETTIGHEDER

Stor regional konference om børnerettigheder

Red Barnet afholder i fællesskab med partneren Family Protection Department (FPD) en regional konference i Jordan fra d. 12 – 13. april 2010. Omdrejningspunktet for konferencen er at synliggøre de gode erfaringer fra samarbejdet med FPD i regionen. Formålet med konferencen er at skabe stærke samarbejdsrelationer mellem relevante regionale interessenter, således at lignende beskyttelsesaktiviteter kan implementeres i andre arabiske lande, og dermed på længere sigt styrke den regionale indsats for beskyttelse af kvinder og børn mod vold og overgreb.

Repræsentanter fra politimyndighederne i de forskellige omkringliggende arabiske lande vil deltage, ligesom den danske ambassadør, forskellige segmenter af den jordanske offentlige system, donorer, Save the Children MENA repræsentanter og regionale og lokale NGO'er og CBO'er.

Interesserede NGO'er er velkomne til at henvende sig, ligesom der vil være mulighed for at relevante NGO'er i området vil kunne deltage. Sidstnævnte, forudsat at de henvender sig i god tid, da dette skal koordineres med de jordanske partnere, som står for den praktiske implementering af konferencen.

For flere informationer, kontakt Svend Monrad Graunbøl på smg@redbarnet.dk

Nyt fra MENA Netværket

Fokus på køn og ligestilling

I den kommende tid vil MENA Netværket i samarbejde med KVINFO, EMHRN og Kønsnet sætte fokus på arbejdet med køn og ligestilling i MENA regionen. Som de første af en række arrangementer indbyder vi derfor til:

- **Debatmøde om anvendelsen af FN's Kvindekongvention i Danmark og Mellemøsten** tirsdag den 2. marts kl. 14 – 17.
- **Kursus i at integrere kønsaspekter i programmer i MENA regionen** mandag den 22. marts og tirsdag den 23. marts kl. 9 - 16.

Derudover arrangeres der 4. marts 2010 kl. 9 – 12.15 et **lynkursus om regionen**. Formålet med kurset er at give ansatte og frivillige i MENA Netværkets medlemsorganisationer bedre indsigt i de vilkår, vi arbejder under i Mellemøsten og Nordafrika.

For mere information om de kommende arrangementer se www.menanet.dk

Ansøgning til NGO Forum

MENA Netværket indsendte i januar en revideret ansøgning til NGO forum om en 2-årig bevilling til videreudvikling af netværket, når den nuværende bevilling udløber d. 31. marts 2010. Der forventes svar på ansøgningen i midten af marts.

Nyt om stillinger

Ny koordinator for MENA Netværket

Sarah Gjerding tiltræder 1. marts som netværkskoordinator for MENA Netværket. Sarah er cand. mag i socialantropologi med speciale indenfor krig, konflikt og social forandring blandt kvinder i Mellemøsten.

Sarah har arbejdet med MENA programmer i KVINFO, EMHRN, Kirkernes Verdensråd og Folkekirkens Nødhjælp og har tidligere været praktikant og volontør i Palæstina og Libanon.

Sarah kommer fra en stilling som projektleder i ICRT og kan kontaktes på sgj@ms.dk

Kalender

2/3 Møde om Det Arabiske Initiativ i Udenrigsministeriet	Mødet er for de danske organisationer, der har projekter under Det Arabiske Initiativ
2/3 Lancering af "Who is She in Lebanon"	En ny database for kvindelige eksperter fra Libanon går i luften. Se mere på http://whoisshe.lau.edu.lb/
2/3 Debatmøde om CEDAW i Danmark og Mellemosten	Mødet finder sted hos Mellemosteligt Samvirke Møderiet, 1. sal (indgang B) Fælledvej 12 2200 København N Tilmelding hos Souad Bourrid på sou@ms.dk
3/3 Musik Freedom Day Seminar i Amman	Seminaret er organiseret af Freemuse. For flere informationer, kontakt Ahmad Zadari på ahmadzadari@hotmail.com
3/3 Fra Haifa til Nørrebro	Dokumentarfilm, myntete og baklava i Grand Teatret kl. 21.30. Flere informationer på www.doxbio.dk
9/3 Mød den saudiske filminstruktør Haifaa Al-Mansour	Debat om kvindekamp i Saudi Arabien og visning af filmen "Women Without Shadows" i Cinemateket kl. 15-17 Flere informationer følger snarest
12-13/4 Regional konference i Jordan om børnerettigheder	Konferencen er organiseret af Red Barnet i samarbejde med Family Protection Department i Jordan For flere informationer, kontakt Svend Monrad Graunbøl på smg@redbarnet.dk

Debat og inspiration

På jagt efter Saudi Arabiens kvindelige Nelson Mandela

Jeg forstår det ikke. Hvordan kan nogen kvinder holde ud at bo her? Hvornår kommer oprøret? Hvor er de saudiske kvinders Nelson Mandela?

Ph.d Studerende Marie Juul Petersen er sammen med sin bror Jens rejst til Saudi Arabien for at finde ud af hvad de saudiske kvinder selv synes om det hele.

Af Jens og Marie Juul Petersen

Jeg kigger på uret og vender mig for femte gang om for at se, om kvinden bag mig stadig sidder i sin stramme t-shirt og jeans. "Hvornår tror du, jeg skal tage den abaya på?" spørger jeg min bror, og tjekker endnu en gang, om den lange, tynde frakke stadig ligger i tasken.

Der er en time til vi lander i Jeddah, Saudi Arabien, og jeg er nervøs. Saudi Arabien! Det er jo der, hvor kvinder ikke må stemme eller køre bil, hvor man bliver pisket for utroskab, og hvor det religiøse politi går rundt med stave og hvæser 'kvinde, dæk dig til' til de, der ikke bærer den lovpligtige abaya. Saudi Arabien er kønnesen apartheid. "Hvad skal I dog der?" har været den gængse reaktion, når vi har fortalt, at vi skulle afsted. Og lige nu ved jeg det heller ikke rigtig selv. Men det er vist noget med at finde ud af, hvad de saudiske kvinder selv synes om det hele.

Lige inden vi lander, hiver kvinden bag mig en smukt broderet abaya frem fra tasken og tager den på. Jeg skynder mig at gøre det samme. I lufthavnen er jeg bare en ud af mange flagrende sorte skikkelser. Jeg ærgrer mig over, at jeg i det i det mindste ikke har taget nogle farvestrålende sko på. Jens derimod synes pludselig at have fået en nyvunden autoritet. Nu er han ikke længere min lillebror, men min væрге.

Alle kvinder i Saudi Arabien har en såkaldt væрге (på arabisk *mahram*), som oftest deres far eller ægtefælle. Kvinderne er umyndige og skal have deres værges tilladelse til de fleste ting, herunder f.eks. at rejse ud af landet, at gå til lægen (medmindre det er livstruende), at indskrive sig på universitetet eller søge et job.

Næste morgen går jeg ned til hotellets swimming pool, det er 40 grader varmt og jeg vil svømme en tur inden vi skal ud og interviewe folk. Jeg har ladet abayaen blive på værelset – Hotel Mövenpick er vel et internationalt hotel. "Undskyld madam", siger den syriske receptionist med et beklagende smil, da jeg nærmer mig pool'en. "Den er kun for mandlige gæster". Han kaster et blik på mit tøj. "Og vil De være venlig at gå op på Deres værelse og tage abaya på?" Jens tager en svømmetur, mens jeg surmuler på værelset. Jeg får tiden til at gå med at læse i det amerikanske sladderblad, vi købte i en kiosk. Hen over Angelina Jolies kavalergang er sat et stort stykke sort tape, ligesom Halle Berrys nye bikini også er censureret bort. "Det må være et fantastisk studenterjob," noterer Jens, da han kommer tilbage.

Jeg forstår det ikke. Hvordan kan nogen kvinder holde ud at bo her? Hvornår kommer oprøret? Hvor er de saudiske kvinders Nelson Mandela?

Pigerne fra Jeddah

"Det var værst lige da jeg kom tilbage fra England," siger 20-årige Selma. Hun er klædt i en elegant sort abaya, der tydeligvis har kostet en hel del mere end min egen syntetiske las, erhvervet for 200 kr. på Nørrebrogade. "Jeg var 14 og havde boet i Birmingham hele mit liv. Jeg gik i en kristen privatskole, hvor alle gik i t-shirt og jeans – og så skulle jeg pludselig til at gå tildækket!" Hun griner lidt. "Den første dag kom jeg grædende hjem til min mor og spurgte: Hvor er alle drengene henne?" Men nu har jeg det godt her, siger hun. Hendes veninder nikker samstemmende. "Jeddah er vores hjem," siger en. "Her er mange problemer, men dem skal vi nok få løst lidt efter lidt".

Vi er på Andalus – den hippeste cafe i Jeddah. I hjørnet sidder et par piger med hver deres MacBook; en mand står og studerer bøgerne om selvudvikling i reolen, der dækker hele cafeens ene væg; og en gruppe unge drenge og piger diskuterer højlydt, hvilken smoothie der er cafeens bedste. Sproget er en skønsom blanding af arabisk og engelsk; langt de fleste her har gået i engelsksprogede skoler hele deres liv og mange har boet i udlandet. Guccitasker smides skødesløst på gulvet, guldarmbåndene klirrer mod kaffekopperne, og Selma betaler med et snuptag regningen for de ti veninder. "Jeg har jo penge nok," siger hun lidt genert.

Udenfor holder pigernes chauffører i store firehjulstrækkere. Jens spørger, om det ikke er frygteligt irriterende, at kvinder ikke selv må køre bil. "Jo," siger Doaa og griner. "Jeg ville da elske at have en kvindelig chauffør." I modsætning til de andre er hendes abaya ikke sort, men beige med striber. Jeg kigger spørgende på den: "Jeg troede ikke, det var tilladt at gå med andet end sort abaya?" "Jeg er ligeglad," siger Doaa trodsigt. "Jeg ville endda gå i en lilla abaya, hvis jeg havde lyst – det gør min veninde. Alle de her regler om tøj og småting handler overhovedet ikke om islam, de handler om politik. Det er magthavernes måde at manipulere og kontrollere folk på. De følger jo ikke engang selv reglerne!"

"Men hvorfor er der ikke nogen, der gør oprør?" spørger jeg. "De fleste har det jo godt," siger Doaa med et skuldertræk. "De hænger ud i indkøbscenteret, og de har penge nok. Sådan er det vel også der hvor I kommer fra? Men vi er altså nogen, der gerne vil forandre samfundet." Selma bryder ind: "Det handler om at lære folk at tænke logisk og selvstændigt – ikke bare lytte bevidstløst til de gamle religiøse mænd."

Pigerne er med i en gruppe, der hedder Harmonious Being. Her mødes en gruppe unge mænd og kvinder en gang om ugen og diskuterer filosofi og religion. "Harmonious Being handler om at undersøge vores forhold til os selv og til Allah gennem rationelle drøftelser og intellektuelle refleksioner" hedder det på gruppens Facebook-side.

Selma inviterer os med til et møde samme aften. Mødet holdes hjemme hos Mahmoud, en ung mand der læser til ingeniør. Aftenens tema er: 'Hvad hvis Allah ikke findes?' De unge diskuterer ivrigt. Doa'as veninde (i lilla abaya) citerer Nietzsche. "Der er faktisk mange ateister i Saudi Arabien," siger Selma.

"Hvordan kan I få lov til at mødes på den her måde?" spørger Jens. "Er det ikke forbudt for piger og drenge at mødes?" "Det handler mere om hvilken slags familie man kommer fra" siger Selma. "Og vores forældre er allesammen liberale. Andre forældre ville ikke tillade det." Doa'a tilføjer, at Jeddah er anderledes end Riyadh. "Der ville du aldrig se piger og drenge sammen et offentligt sted, sådan som vi så det på Café Andalus. Det religiøse politi ville være der med det samme. Men her ser vi næsten aldrig mere det religiøse politi."

Efter mødet kører Doa'a os tilbage til hotellet. På vej hjem spørger jeg, om hun aldrig har lyst til at rejse herfra – til et sted, hvor hendes beige abaya måske ikke stikker så meget ud. "Jo, jeg vil rigtig gerne studere i USA, det er jo et fantastisk land. Men jeg tror altid, jeg vil komme tilbage til

Jeddah. Det er her, jeg kan gøre en forskel". Hun holder en lille pause. "Vi har ingen kvindelige tænkere, kunstnere eller forfattere endnu – men det regner Selma og jeg med at blive!"

Karrierekvinder

70 procent af alle universitetsstuderende i Saudi Arabien er kvinder, men kun syv procent af dem arbejder – den laveste andel i verden. De fleste arbejder som lærere – i grundskolen, på gymnasier eller på universitetet.

En varm formiddag besøger jeg Rawan, som er professor i matematik ved det statslige universitet, Abdul Aziz Universitet. "Selvfølgelig skal kvinder arbejde, hvis de har lyst," siger hun. "Og selvfølgelig skal kvinder køre bil, hvis de har lyst til det. Indenrigsministeren sagde faktisk for nylig, at det ikke er en islamisk regel, at kvinder ikke må køre bil, og at loven snart bliver ændret".

Abdul Aziz Universitet er, ligesom langt de fleste skoler og universiteter i Saudi Arabien, kønsopdelt. Lige så snart man er gået igennem indgangen til kvindernes campus, kan man smide sin abaya og sit tørklæde, hvis man har lyst – der er ikke en eneste mand på området. Men Rawan har beholdt sit tørklæde på. "Som lærere er vi forpligtede til at vise et godt eksempel for pigerne," siger hun forklarende. Rawan synes, at kvinder selv skal bestemme, om de vil gå med tørklæde. Hendes egne døtre på 14 og 16 gør det ikke endnu, men hun håber, at de vil tage det på en dag – "af deres egen fri vilje og fordi det betyder noget for dem," siger hun.

Jeg spørger Rawan, hvilket samfund hun håber, hendes døtre vokser op i. "Vi skal have forandring, men ikke hvilken som helst forandring og ikke for enhver pris," siger hun. "Vi skal ikke bare imitere Vesten. Der er mange ting i jeres samfund, jeg ikke er interesseret i at importere til Saudi Arabien. Sexchikane, for eksempel. Vi bliver nødt til at finde vores egen vej."

De fleste kvinder arbejder som Rawan på kønsopdelte arbejdspladser. Jeg snakker med Amna, der er PR-medarbejder på Dar al Hekma Universitet, det dyreste privatuniversitet i Jeddah. Det er her, Doa'a og Selma studerer. Vi mødes i kantinen, midt i frokostpausen, og vi må næsten råbe til hinanden for at overdøve larmen fra hundredvis af piger, der griner, skændes, sludrer og råber i munden på hinanden. "Sådan er det altid," siger Amna med et grin.

Amna fortæller, at hun valgte at arbejde her frem for på en arbejdsplads med både mænd og kvinder. "Der er ikke så meget drama her, ikke noget flirten eller besværlige konflikter. Jeg kan slappe meget bedre af her". Generelt synes hun ikke, at der skal være tvungen adskillelse mellem kønnene. "Men måske i teenageårene – der kan de unge ikke tænke på så meget andet end hinanden og de kan ikke koncentrere sig. Og der er faktisk studier fra USA og Europa, der viser, at piger lærer meget bedre, hvis de undervises adskilt fra drengene."

Få kvinder arbejder sammen med mænd. Maha er en af dem. Vi møder hende på hendes kontor i Organization of the Islamic Conference. OIC er en interstatslig organisation for muslimske lande, og Maha har de sidste fem år arbejdet som redaktør af organisationens månedlige nyhedsbrev. Hun er midt i 30'erne og klædt i en sort abaya med en diskret bordeaux kant. Mens vi snakker, retter hun konstant på tørklædet, der ofte glider ned. "Jeg går med tørklæde af respekt for de kulturelle og religiøse traditioner her i landet," siger hun og fortæller at hun ikke bar det i de år, hun studerede i USA.

"Jeg var den første kvinde der blev ansat her. Det var lidt underligt i starten. De vidste ikke, hvor de skulle placere mig, for jeg kunne jo ikke rigtig dele kontor med en masse mænd. Så det endte med, at jeg fik et kontor allerøverst oppe, lige ved siden af generalsekretæren," fortæller Maha. "Og det var jo ikke det værste der kunne ske," tilføjer hun med et skævt smil.

Siden Maha startede i OIC, har organisationen ansat yderligere fire kvinder – og flere er på vej. "På den måde kan OIC måske blive et forbillede for det saudiske samfund," siger Maha. Hun fortæller, at regeringen allerede er opmærksom på nødvendigheden af at skabe flere arbejdspladser for kvinder. "Vi kan ikke allesammen være lærere og sygeplejersker." Sidste år fremsatte kongen et forslag om, at det skulle være tilladt for kvinder at arbejde som ekspedienter i undertøjsforretninger. Forslaget mødte imidlertid stor modstand, ikke bare fra konservative religiøse kræfter, der krævede at butikkerne i så fald skulle placeres i skarpt kønsopdelte indkøbscentre, men også fra butiksejerne selv, der forudså, at sådanne omlægninger ville blive meget dyre. "Men der skal nok ske noget. Vi er mange, der gerne vil arbejde," siger Maha optimistisk.

Vi spørger Maha, om hun ser sig selv som et forbillede for andre kvinder? "Jeg kæmper på min egen måde – andre kæmper på andre måder, siger hun, og fortæller om Wajeha al-Huwaider, en af Saudi Arabiens eneste aktivister. Hun filmede sidste år sig selv, mens hun kørte bil og lagde videoen ud på YouTube. Nu har hun fået en ny ide: Hver dag tager hun til grænsen mellem Saudi Arabien og Bahrain og insisterer på at krydse – og hver dag bliver hun afvist. Hun skriver om det i Washington Post: "Jeg er ikke en farlig person, så hvorfor bliver jeg afvist af grænsevagterne? Fordi jeg nægter at vise dem en rejsetilladelse fra min mandlige værge. Og hvorfor gør jeg det? Jeg har sådan et dokument, men det er ydmygende at skulle vise det, og jeg er træt af at blive ydmyget bare fordi jeg er en kvinde. Og jeg opfordrer andre saudiske kvinder til at gøre det samme."

Pigen der tog afsted

"En gang udlænding, altid udlænding," siger Ali. Han er fra Yemen og kom hertil for mere end tredive år siden. "Alle mine børn er født her. Men de vil aldrig kunne få saudisk statsborgerskab. Det sker bare ikke – medmindre man personligt kender kongen."

Et af Alis tolv børn er Hana, en 22-årig journalist der lige nu er i praktik på Information i København. Vi har lovet Hana at besøge hendes forældre og aflevere et brev fra hende inden vi tager hjem fra Jeddah. Hanas forældre bor i en ydmyg lejlighed i udkanten af byen, på alle måder langt fra Red Sea Mall, Dar al Hekma Universitet og Café Andalus. Her bor mange af Jeddahs indvandrere og fattigste saudere.

"Jeg har været lidt uheldig," siger Ali. "Min forretning er ikke gået så godt. Jeg har to koner og tolv børn, jeg skal forsørge, så jeg har ikke råd til et stort hus eller til at sende mine børn på fine privatskoler. Jeg er stolt af, at Hana trods alt har klaret sig så godt – i modsætning til ham her," siger han og puffer til Hanas bror, der – ligesom mange andre unge mænd i Saudi Arabien – er arbejdsløs.

Hjemme i København mødes vi igen med Hana, pakket ind i flere jakker og med tørklædet viklet så tæt om hovedet, at man næsten kun kan se hendes smilende øjne. Det er koldt i Danmark! Vi spørger hende, hvordan hun er endt her. "Jeg har nok altid været anderledes," fortæller hun. "Jeg har altid været interesseret i nyheder, jeg læste bøger udefra. Og jeg vidste, at hvis jeg skulle lære noget, blev jeg nødt til at rejse væk fra Saudi Arabien."

Efter gymnasiet ville Hana gerne have læst journalistik, men det var ikke muligt – dels havde hendes far ikke råd til at sende hende på universitetet og dels må kvinder slet ikke studere journalistik i Saudi Arabien. Istedet fik hun et job på en saudisk avis – det første år dog uden løn. "Selvom vi ikke må læse journalistik må vi godt arbejde som journalister – de skal jo have nogen, der kan skrive om kvinde-ting," siger hun med en hovedrysten. Avisen var delt op i en

kvindeafdeling og en mandefdeling. "I de tre år jeg arbejdede der, så jeg næsten aldrig min redaktør," fortæller Hana. "Jeg kunne være gået forbi ham på gaden uden at vide hvem han var."

Træt af at sidde på et kontor og lave telefoninterviews begyndte Hana at undersøge mulighederne for at lære journalistik på andre måder. Gennem en mailing-liste på internettet hørte hun om et kursus i valgjournalistik i Libanon. Velvidende at hendes forældre ikke var i stand til at betale rejsen sparede hun selv op af sin beskedne løn. "Men det var svært at få min fars tilladelse til at tage afsted. Tilsidst fik jeg lov, men kun hvis min lillebror tog med for at passe på mig." Hun vender øjne. "Passe på mig? Han var 14 år! Det var jo mig, der skulle passe på ham."

Siden har hun været på kurser og konferencer i Jordan, Qatar og sågar Norge. "Og nu er jeg så her – alene!" siger hun med et stort smil. "Men jeg tror ikke, det er nemt for min familie. Naboerne snakker. Hvad laver Hana helt alene i udlandet? Burde hun ikke snart blive gift? Og så lige Danmark..."

Hana ved ikke, om hun nogensinde kommer tilbage til Saudi Arabien. Måske slår hun sig ned i Yemen eller Libanon istedet. "Problemet i Saudi Arabien er, at nogle mænd tror, at det er dem, der giver kvinderne friheden. De forstår ikke, at friheden er noget, vi har fra vi er født, fordi vi er mennesker. Jeg ved simpelthen ikke, hvordan man skal få dem til at forstå det," siger hun med et suk. Men noget i mig siger, at det skal hun nu nok få dem til – sammen med Doa'a, Maha og alle de andre kvinder i Saudi Arabien.

Nogle af kvindernes navne er blevet ændret.

Information om forfatterne

Marie Juul Petersen (mariejuul@hum.ku.dk) er Ph.d.-studerende ved Afdeling for Religionsvidenskab, Institut for Regionale og Tværkulturelle Studier (TORS), Københavns Universitet, hvor hun skriver på en afhandling om internationale islamiske NGO'er. Hun var i Saudi Arabien i to uger i oktober 2009 for at interviewe repræsentanter fra organisationen International Islamic Relief Organization.

Jens Juul Petersen (juulpetersen@gmail.com) er specialestuderende på Carsten Niebuhr Afdelingen, TORS. Han var med i Saudi Arabien som Maries assistent og værge. Udover at interviewe islamiske NGO'er brugte Jens og Marie turen til Saudi Arabien på at mødes med en række forskellige kvinder og tale med dem om det at være kvinde i Saudi Arabien.

Saudi-Arabiens position i Golfen

Saudi-Arabien spiller med sine store oliereserver førsteviolin i Golfen, men landet er samtidig præget af en rivalisering med Iran.

Det saudiske monopol på at være Islams beskytter bliver konstant udfordret af Irans shiitiske mullaher, og i modsætning til Saudi-Arabien styrer de iranske mullaher en stat med en kompromisløs – og ganske populær - udenrigspolitisk kurs, der ligger i forlængelse af den islamistiske retoriks kritik af Vesten. Søren Hove, Phd. i Mellemøststudier med speciale i Saudi-Arabien og står bag denne analyse af landets position i Golfen

Af Søren Hove, Phd. i Mellemøststudier

Saudi-Arabien er en regional stormagt i Golfen. Landet er verdens største olieproducent og sidder desuden på en fjerdedel af verdens kendte olieresourcer. Regionalt spiller Saudi-Arabien førsteviolin i samarbejdet i *Gulf Cooperation Council (GCC)*, hvor den arabiske halvøes olierige monarkier samarbejder om økonomiske og udenrigspolitiske spørgsmål. Sidst men ikke mindst er landet trofast alliancepartner med USA. Ved flere afgørende lejligheder har den saudiske kongefamilie forstærket sine bånd med USA – både i konfrontationen af Saddam Husseins Irak i 1990 og 2003, ved stabilt at levere billig olie i krisetider og desuden ved siden 2003 at samarbejde i kampen mod terrorisme.

Et land i dilemma

Ikke desto mindre har Saudi-Arabien siden landets dannelse i 1932 været fanget i et tilbagevendende dilemma mellem behovet for ekstern sikkerhed og intern sammenhængskraft. På den ene side står nødvendigheden af udenrigspolitisk anerkendelse fra Vesten og beskyttelsen af territoriet; på den anden side står kongefamiliens behov for at konstruere og forsvare en religiøs legitimitet i forhold til sine saudiske undersåtter. Dette dilemma har flere af Saudi-Arabiens regionale rivaler gennem tiden forsøgt at udnytte.

I 1950'erne, 1960'erne og 1970'erne var det primært Ægypten og de arabiske revolutionære republikker i Syrien, Libyen og Irak, som med deres arabiske nationalisme profilerede sig på fremstå som forkæmpere for demokrati og foregangslande i kampen mod Israel og vestlig imperialisme. I den periode blev kongefamilien i Saudi-Arabien og de andre reaktionære monarkier i Golfen ofte kritiseret for at læne sig op ad vestlige magter og mangle legitimitet i deres befolkninger. I stedet for at søge folkelig opbakning gennem nationalisme forsøgte Golfens monarkier at legitimere sig selv som Islams vogtere – en rolle den arabiske nationalisme hidtil havde underspillet. I en udenrigspolitisk konkurrence om mellemøstligt lederskab og legitimitet over for de arabiske befolkninger blev særligt Ægypten og Saudi-Arabien repræsentanter for de to rivaliserende lejre, og selvom "den arabiske kolde krig" mistede sit momentum efter den arabiske nationalismes nederlag i krigene med Israel i 1967 og 1973, eksisterer rivaliseringen om Mellemøstens lederskab stadig den dag i dag.

Med dannelsen af den islamiske republik i Iran i 1979 blev Saudi-Arabien udsat for regional konkurrence på sin islamiske legitimitet. Det saudiske monopol på at være Islams beskytter er siden da kontinuerligt blevet udfordret af Irans shiitiske mullaher, og i modsætning til Saudi-Arabien styrer de iranske mullaher en stat med en kompromisløs –

og ganske populær - udenrigspolitisk kurs, der ligger i forlængelse af den islamistiske retoriks kritik af Vesten.

Rivalisering i Golfen

Særligt efter valget af *Mahmoud Ahmadinejad* i 2005 er den saudiske rivalisering med Iran tiltaget, idet den iranske præsident har skærpet retorikken over for såvel Saudi-Arabien som Vesten. I dag er Iran således den primære bekymring for Saudi-Arabien, hvilket kongefamilien ikke lægger skjul på - hverken gennem udmeldinger i GCC-regi eller i forbindelse med bilaterale møder med USA.

Først og fremmest er saudierne bekymrede for intentionerne bag det iranske atomprogram. Saudi-Arabien og resten af GCC ønsker ikke at se et styrket Iran med atomvåben. I starten af februar 2010, hvor Hillary Clinton var på rundrejse i Golfen for at tale om det iranske atomprogram, tøvede statsoverhoveder i Qatar og Saudi-Arabien ikke med at udtrykke deres frygt for Irans atomprogram. At saudierne ikke umiddelbart ville støtte FN-sanktioner mod Iran, skyldtes ikke saudisk tilbageholdenhed over for Iran. Det gjorde den saudiske udenrigsminister Prins Saud al-Faisal klart, da han ved mødet blev citeret for at sige "Sanktioner er en langsigtet løsning. Om de virker skal vi ikke kunne sige... Vi er tættere på truslen, og vi har derfor brug for en øjeblikkelig løsning, ikke en gradvis løsning".

Men den saudiske bekymring over for Iran er også et udtryk for en overordnet kamp om legitimitet, der udspiller mellem regionens statsledere. For Irans kritiske linje over for Vesten og Israel vinder ikke kun genklang i Iran, men er også populær blandt store dele af de arabiske befolkninger. I forlængelse heraf ytrer saudiske diplomater fra tid til anden også bekymring over udviklingen i et ustabil Irak. I forhold til situationen før Saddam Husseins fald har Iran øget sin indflydelse i Irak. Ikke blot har de irakiske shiamuslimere, der udgør en demografisk majoritet, fået mere indflydelse, men flere irakiske shia-ledere orienterer sig nu også mod Iran. Gennem sin isolerede position i det internationale samfund, formår Ahmadinejad at fremstille sig selv som den eneste statsleder, der udenrigspolitisk tager konsekvensen af sin islamistiske kritik af Vestens tilstedeværelse i Irak eller Israels aktioner i Gaza. I den kontekst fremstår den saudiske kongefamilies position mere uklar, idet de befinder sig i dilemmaet mellem behovet for f.eks. at udvise sympati for palæstinenserne eller kritisere USA's håndtering af situationen i Irak samtidig med nødvendigheden af vestlige allierede.

På linje med USA

Trods Saudi-Arabiens regionale udfordringer, der trækker veksler på den saudiske legitimitet i såvel Golfregionen som internt i Saudi-Arabien, har den saudiske kongefamilie i løbet af de seneste år alligevel forankret sin regionale position. Den saudiske styrke skyldes først og fremmest, at alliancen med USA synes stærkere end nogen sinde. Den anti-saudiske retorik fra amerikanske politikere, der fulgte i kølvandet på angrebene den 11. september 2001, da det blev klart, at 15 ud af 19 flykaprere havde saudisk baggrund, er i dag erstattet af forstærkede bånd mellem de to lande.

Det skyldes primært – udover behovet for saudisk olie - at Saudi-Arabien har interessefællesskaber med USA i forhold til tre afgørende problemfelter i regionen. For det første er både USA og Saudi-Arabien bekymret for det iranske atomprogram. For det andet er begge lande bekymret for stigende iransk indflydelse i det fremtidige Irak. For det tredje har Saudi-Arabien for nylig fået amerikansk forståelse for de saudiske aktioner i grænseområdet mellem Saudi-Arabien og Yemen, hvor saudisk militær de seneste måneder har angrebet de yemenitiske houthi oprørere.

Konflikten er ellers et internt yemenitisk anliggende, hvor yemenitiske regeringsstyrker i det nordlige Yemen kæmper med de shiitiske oprørere i Houthi militsen, der føler sig tilsidesat af regeringen i Sanaa. Selvom saudisk indblanding i yemenitiske stridigheder flere gange i

historien har vist sig at være en risikabel og ofte eskalerende faktor, har Saudi-Arabien opnået om end ikke amerikansk støtte så dog accept af aktionerne.

Hovedårsagen til denne accept er, at saudiske diplomater og saudisk-ejede medier har formuleret aktionerne i forlængelse af de aktuelle amerikanske bekymringer i Golfen. Dels er det blevet hævdet, at Houthi-oprørerne er støttet af Iran, og selvom der endnu ikke er præsenteret konkrete beviser for denne påstand, er frygten for iransk indflydelse i Yemen et vægtigt argument i Washington. Dels har Saudi-Arabien også hævdet, at Houthierne arbejder sammen med terrorgruppen *al-Qaida på den Arabiske Halvø* (AQAP), der inden for det sidste halve år har udført terrorangreb i både Yemen og Saudi-Arabien. AQAP blev for nylig et problem for ikke bare Yemen og Saudi-Arabien, men også for Obama administrationen, da nigerianeren Umar Farouk Abdulmutallab, der hævdede at have forbindelse til AQAP, den 25. december 2009 forsøgte at sprænge et amerikansk passagerfly i luften. Men det svære spørgsmål har siden da været, hvordan USA kunne bekæmpe AQAP i Yemen. I den sammenhæng har flere amerikanske tænketanke opfordret til ikke blot at se gennem fingre med de saudiske angreb ind i Yemen, men fremhævet dem som en del af løsningen mht. AQAP. Saudi-Arabien behøver derfor næppe frygte for kritik fra USA, selvom der er tale om indblanding i interne yemenitiske spørgsmål.

På trods af, at Obama-administrationen og al-Saud familien ikke nødvendigvis ser ens på de forskellige mellemregninger i konfliktfladerne i Mellemøsten – heriblandt hvordan Israel-Palæstina konflikten skal håndteres - ser man det store regionale regnestykke med de samme briller. Man er primært fælles om bekymringen for hhv. det iranske atomprogram og den iranske indflydelse i Irak.

Selvom kongefamilien også fremover stadig vil underspille sin alliance med USA over for sit regionale og nationale publikum, ved kongefamilien godt, at den amerikanske støtte i sidste ende stadig er den vigtigste garant for, at Saudi-Arabien kan fastholde sin position på såvel regionalt som internationalt plan.

Hør os, se os!

Den 4. februar afsluttede 30 unge palæstinensere fra flygtningelejren Zarqa uden for Amman den jordanske udgave af Betty Nansen Teatrets C:NTACT projekt med et brag af en performance i Zarqas største kulturcenter.

De 30 unge har selv deltaget i sammenvævningen af showet, af lyrik og tekster, og bag dem støtter et partnerskab af jordanske og danske kræfter op om muligheden for at reflektere og blive hørt gennem alternative medier.

Af Laura Toft Nielsen, MS Jordan

En af de største fyre griber mikrofonen midt på scenen. "Velkommen till! .. Vi håber I kan høre os og se os alle sammen" siger han, og showet starter for alvor. Velkomsten virker lidt trivial, men er det måske ikke...

Roterende dansere, hujen og piften fra salen og håndtegn fra de omkringstående. Forestillingen når længst ud over scenekanten, når tempoet er i top, når spring og rotationer intensiveres eller når omkvædet i stykkets indledende og afsluttende rap leveres, men det her handler ikke kun om performance og show. De 30 unge har selv deltaget i sammenvævningen af showet, af lyrik og tekster, og bag dem støtter et partnerskab af jordanske og danske kræfter op om muligheden for at reflektere og blive hørt gennem alternative medier.

Projektet startede sidste sommer og fungerer som et partnerskab C:NTACT, den internationale afdeling af Betty Nansen Teatret i København, og Community Development Committee (CDC) fra den palæstinensiske flygtningelejr i Zarqa. Samarbejdet støttes af Center for Kultur og Udvikling og Mellemløkeligt Samvirke.

De unge i Zarqa, hvor forestillingen opføres, men også unge i Amman og i Jordan generelt bliver sjældent hørt og set på deres eget sprog - dvs. det unge sprog. Lørefaldende rim og hiphopbeats er ikke til at tage fejl af, men som ukyndig i arabisk og især i den lokale slang, er det svært at vurdere, hvor rå, bramfri og kritiske de unge tillader sig at være. At dømmе på ansigterne er der ikke nogen tvivl: Det her er fedt!

"Sangen handler om, at jeg har forandret mig, at jeg stadig vil forandre mig - og det samfund jeg lever i. Selvfølgelig håber jeg på, at der er nogen, der vil høre vores tekster og at vi kan forandre andres liv også." siger Ismael Dawud som har deltaget i showet. Underviseren i rap Sami Shaaqfeh forklarer, hvordan han og drengene har arbejdet med den kritiske vinkel på det samfund, de lever i.

Stykket, udført vha. rap, stand up og storytelling, handler om drengenes hverdagsproblemer. Et gennemgående tema er utilfredsheden med, hvordan deres lærere behandler dem i skolen, et andet er relationen mellem forældre og børn - og kærligheden sniger sig også ind.

Sami har selv forsøgt at gøre karriere som rapmusiker i Jordan. "Det er svært", siger han. "Folk her er ikke vant til den slags musik..." På tilskuerrækkerne sidder hovedsageligt børn og mødre – et par stykker er næsten helt dækket i niqab. Stykket opføres i et af Jordans mest konservative områder, i byen Zarqa nordøst for Amman, og de jordanske arrangører fra CDC lægger ikke skjul på, at man har mødt både opbakning men også modstand fra lokalsamfundet og de lokale medier. Partnerskabets næste store projekt er en turné til sommer rundt i Jordan, hvor showet skal inkludere flere deltagere og større spredning i form af irakiske deltagere og forhåbentlig også flere piger. Selvom projektet har mødt modstand, er der ikke nogen tvivl om vigtigheden af dette alternative rum, hvilket understreges af, at deltagerne selv har taget initiativ til ekstra træning og flere opvisninger henover foråret.

